

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки Факультет
економіки та управління
Кафедра фінансів

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БІЗНЕСУ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 075 Маркетинг
освітньо-професійної програми Маркетинг

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента **ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БІЗНЕСУ** підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 075 Маркетинг, за освітньо-професійною програмою Маркетинг.

Розробник: Проць В.І., старший викладач кафедри фінансів, PhD спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Гарант освітньо-професійної програми:

Алла ЛЯЛЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЦУК

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Кількість годин / кредитів 150 / 5	07 Управління та адміністрування, 075 Маркетинг Маркетинг Перший (бакалаврський)	Вибіркова
		Рік навчання 2
		Семестр <u>3-ий</u>
		Лекції - 10 год
		Практичні -20 год
		Консультації- 10 год
		Самостійна робота- 110 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання		<u>українська</u>

II. Інформація про викладача: Проць Василь Ігорович**Науковий ступінь:** PhD спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**Вчене звання:****Посада:** старший викладач кафедри фінансів**Мобільний телефон:****E-mail:** Prots.Vasyl@vnu.edu.ua**Електронний розклад:** <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>**III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ**

1.Анотація курсу. Освітня компонента **Основи підприємницької діяльності та бізнесу** належить до переліку вибіркового дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою Маркетинг та спрямована на набуття у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок щодо процесу організації підприємницької діяльності та набуття практичних навичок щодо організації власної справи..

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета – здобуття комплексу знань щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів створення, функціонування та розвитку бізнесу в сучасних умовах господарювання.

Завдання

- розглянути особливості виникнення, розвиток та сутність підприємництва
- ознайомлення із суб'єктами підприємницької діяльності
- з'ясувати механізм створення власної справи, методи фінансування та планування підприємницької діяльності
- розглянути особливості провадження підприємницької діяльності у сфері виробництва, у сфері торгівлі та посередництва, консалтингу, у фінансово-кредитній сфері
- визначити порядок складання бізнес плану
- з'ясувати шляхи підвищення конкурентоспроможності у підприємстві

Після вивчення даної ОК здобувачі будуть вміти:

- організовувати та започатковувати підприємницьку діяльність;
- формувати документацію на організацію підприємництва;
- виділяти слабкі й сильні сторони підприємницької й управлінської діяльності;
- оцінювати результативність підприємницької діяльності в умовах ринку;
- розробляти заходи та приймати рішення щодо підвищення ефективності підприємницької діяльності;
- формувати основи культури підприємництва на підприємстві та впроваджувати етичні засади

ведення бізнесу;

- застосовувати набуті теоретичні знання з основ бізнесу при розв'язанні конкретних практичних та ситуаційних завдань.

3. Soft skills.

Освоєння освітнього компонента «Основи підприємницької діяльності та бізнесу» сприятиме отриманню таких Soft skills, здатність шукати та знаходити нові ідеї, здатність формувати і висловлювати свою думку, пояснювати процеси, критично мислити, креативність, адаптивність, вміння ефективно комунікувати.

ОК «Основи підприємницької діяльності та бізнесу» сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

ЦСР 4 – Якісна освіта: навички аналізу економіки та ринку, формування підприємницьких та інноваційних компетентностей.

ЦСР 8 – Гідна праця та економічне зростання: сприяння створенню нових суб'єктів підприємницької діяльності та гідних робочих місць молодими фахівцями.

ЦСР 9 – Інновації та інфраструктура: реалізація інноваційних практичних рішень, комерціалізація інновацій та сучасних технологій, формування інтеграції різних напрямків бізнесу.

ЦСР 11 – Сталий розвиток міст і громад: формування суб'єктів підприємництва відповідно до потреб міст та громад, створення сприятливої бізнес-інфраструктури.

2. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. Роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва	16	2	2	10	2	О, Д, Т (10 б)
Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності	15	2	2	10	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 3. Механізм створення власної справи	13		2	10	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 4. Фінансування підприємницької діяльності	15	2	2	10	1	О, Д, Т (10 б)
Тема 5. Планування підприємницької діяльності	15	2	2	10	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 6. Виробнича підприємницька діяльність	20	2	2	15	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 7. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва. Консалтингова підприємницька діяльність	13		2	10	1	О, Т, РЗ (10 б)
Тема 8. Підприємницька діяльність у фінансово-кредитній сфері	13		2	10	1	О, Т, ДС, РЗ (10 б)
Тема 9. Бізнес-планування. Порядок складання бізнес-плану	18		2	15	1	О, Т, Д, ДС (10 б)
Тема 10. Конкуренція та конкурентоспроможність у підприємстві	12		2	10		О, Т, Д (10 б)
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, Т – тести, РЗ – розв'язування задач.

1. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в опрацюванні лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, питань, винесених на самостійне вивчення, підготовка доповідей і розв'язування ситуаційних завдань.

Таблиця 3

Перелік питань, які виносяться на самостійне опрацювання

Назва теми	Питання, які виносяться на самостійне опрацювання	К-ть год
Тема 1. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва	1. Історія розвитку підприємництва 2. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві. 3. Сучасний стан розвитку підприємництва в Україні	10
Тема 2. Суб'єкти підприємницької діяльності	1. Поняття та загальна характеристика суб'єктів підприємницької діяльності 2. правонаступництво підприємств після втрати чинності ГКУ 3. Господарські товариства як суб'єкти підприємницької діяльності	10
Тема 3. Механізм створення власної справи	1. Основні етапи створення власної справи 2. Найменування та торгівельна марка 3. Аналіз підприємницької ідеї	10
Тема 4. Фінансування підприємницької діяльності	1. Джерела фінансування підприємницької діяльності 2. Банківське кредитування підприємницької діяльності 3. Штучний інтелект в підприємницькій діяльності як можливість оптимізації бізнес процесів та фінансування	10
Тема 5. Планування підприємницької діяльності	1. Сутність планування підприємницької діяльності 2. Об'єкти планування на підприємстві 3. Фактори, що впливають на вибір форми планування	10
Тема 6. Виробнича підприємницька діяльність	1. Характеристика виробничого підприємництва 2. Інноваційне підприємництво 3. Індустрія 4.0	15
Тема 7. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва. Консалтингова підприємницька діяльність	1. Сутність та принципи торговельного підприємництва та посередництва 2. Методи та критерії вибору видів підприємницької діяльності в сфері торгівлі 3. Суб'єкти підприємництва у сфері надання консалтингових послуг	10
Тема 8. Підприємницька діяльність у фінансово-кредитній сфері	1. Характеристика підприємництва у сфері надання кредитно-фінансових послуг 2. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ 3. Підприємницька діяльність у сфері страхування	10
Тема. 9 Бізнес- планування. Порядок складання бізнес плану	1. Основні складові бізнес-плану 2. Розробка та оформлення бізнес-плану 3. Фінансове планування і прогнозування	15
Тема 10. Конкуренція та конкурентоспроможність у підприємстві	1. Конкуренція: сутність, види, методи 2. Конкурентоспроможність і конкурентні переваги підприємства 3. Антимонопольне регулювання	10
Разом		110

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка консультацій. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів,

визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в онлайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату».

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, перескладаються в час консультацій без зниження оцінки. Завдання, які виконуються в групі із залученням інших студентів (наприклад рольові ігри), не перескладаються.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/uggkhu>). Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни, зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnih.pdf). Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але не пізніше 1 грудня та 1 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика поточного оцінювання знань здобувачів освіти. Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно з «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 26.06.2025р. (<https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>) за 100-бальною шкалою.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.
- участь в заходах в рамках Global Money Week – до 10 балів.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю є залік, який передбачає оцінювання засвоєного

здобувачами навчального матеріалу з освітнього компонента, на підставі результатів поточного контролю.

Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом освітнього компонента. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку записується у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Шкала оцінювання знань студентів з дисципліни, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. У випадку, коли здобувач отримав менше 60 балів відбувається ліквідації викладачеві. Вона здійснюється через усне опитування.

Перелік теоретичних питань на залік

1. Історія розвитку підприємництва.
2. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві.
3. Підприємництво як основна форма господарської діяльності: поняття, ознаки, принципи.
4. Методи правового регулювання підприємницької діяльності.
5. Джерела підприємницького права
6. Сучасний стан розвитку підприємництва в Україні
7. Поняття та загальна характеристика суб'єктів підприємницької діяльності
8. Громадянин як суб'єкт підприємництва
9. Підприємство: поняття, види, організаційні форми
10. правонаступництво підприємств після втрати чинності ГКУ
11. Господарські товариства як суб'єкти підприємницької діяльності
12. Поняття та види господарських об'єднань
13. Основні етапи створення власної справи
14. Початковий капітал та джерела його формування
15. Найменування та торгівельна марка
16. Засновницькі документи та їх підготовка
17. Аналіз підприємницької ідеї. Причини невдач нових проектів
18. Поняття фінансування підприємницької діяльності та принципи його забезпечення
19. Джерела фінансування підприємницької діяльності
20. Державне фінансування та самофінансування підприємництва
21. Банківське кредитування підприємницької діяльності
22. Комерційне кредитування підприємницької діяльності
23. Сутність планування підприємницької діяльності
24. Принципи та методи планування
25. Об'єкти планування на підприємстві
26. Фактори, що впливають на вибір форми планування
27. Система планових нормативів та показників
28. Змістова характеристика виробничого підприємництва
29. Виробничий процес та виробничий цикл підприємства

30. Інноваційне підприємництво
31. Індустрія 4.0
32. Індустрія 5.0
33. Поняття, сутність та принципи торговельного підприємництва та посередництва
34. Методи та критерії вибору видів підприємницької діяльності в сфері торгівлі
35. Сутність та види консалтингових послуг
36. Суб'єкти підприємництва у сфері надання консалтингових послуг
37. Організація підприємницької діяльності у сфері консалтингу
38. Характеристика підприємництва у сфері надання кредитно-фінансових послуг
39. Діяльність банків як основних фінансових посередників
40. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ
41. Підприємницька діяльність у сфері страхування
42. Поняття фондової біржі
43. Загальні засади бізнес-планування.
44. Мета та основні складові бізнес-плану.
45. Фінансове планування і прогнозування.
46. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану
47. Конкуренція: сутність і види, методи конкурентної боротьби
48. Типи конкурентних ринків
49. Складові конкурентного середовища
50. Конкурентоспроможність і конкурентні переваги підприємства
51. Антимонопольне регулювання

ВІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021 р.
2. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
3. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І.Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
4. Основи підприємницької діяльності: навч. посіб. Т. В. Шепель, О. О. Комліченко. Херсон: Олді Плюс, 2022. 308 с.
5. Гонтарева І. В. Підприємництво : підручник / І. В. Гонтарева. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 392 с.

Додаткова

1. Мельников А.М., Коваленко О.А., Пундяк Н.Б. Основи організації бізнесу: навч. посіб. / за заг. ред. А.М.Мельникова. К.: «Центр учбової літератури». 2023. 200 с
2. Податковий кодекс України: Закон України №2755-VI від 02.12.2010 р. (поточна редакція – Редакція від 16.07.2025) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44 (поточна редакція – Редакція від 14.05.2025) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 № 755-IV (поточна редакція – Редакція від 28.08.2025) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
5. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
7. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник /Алексеева С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценко І. А.,Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Сохацька Г. В. – Житомир: "Полісся", 2021. – 248 с.
8. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2023. 568 с.
9. Данілович-Кропивницька М., Канцір І. Бізнес-економіка. Львів: Львівська політехніка, 2021. 248 с.
10. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник / [Біляк Т.О., Бірюченко

С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 280 с.

11. Економіка підприємництва : підручник / за ред. Л.В. Фролової. Одеса : Бондаренко М.О., 2020. 708 с.